

Gezamenlijk evenement van Lovah, NHG en LHV

Huisartsendagen: verbinding tussen alle huisartsen

LHV, NHG en Lovah organiseren dit jaar voor het eerst gezamenlijk de Huisartsendagen, op 3 en 4 april. Huisartsen en huisartsen in opleiding komen samen voor een divers programma waarin praktijk, opleiding, wetenschap en bestuur allemaal aan de orde komen. Drie leden van de programmacommissie blikken vooruit.

TEKST: BERBER BIJMA

Alle drie hebben ze een eigen focus, maar de overlap tussen de achterbannen is groot. Daarom organiseren Lovah, LHV en NHG dit jaar voor het eerst gezamenlijk de Huisartsendagen, op 3 en 4 april in Den Bosch. De Huisartsendagen komen in de plaats van de congressen van Lovah en NHG en de jaarlijkse Landelijke Huisartsendag van de LHV. 'Zo kunnen we verbinding maken tussen huisartsen in opleiding en huisartsen', zegt Astrid Drijkonigen. Zij is een van de beide voorzitters van de programmacommissie en vertegenwoordigt daarin Lovah, de vereniging van huisartsen in opleiding. De commissie bestaat in totaal uit twaalf mensen. Het initiatief voor een gezamenlijk evenement kwam van de Lovah. 'De winst is dat we nu met één evenement een grotere groep trekken, zodat mensen met verschillende achtergronden en interesses elkaar treffen.' Die brede insteek zit ook in het programma, vult mede-voorzitter Marie Annet Vollebregt aan. Zij is lid van de programmacommissie namens de LHV. 'Juist met het oog op de brede doelgroep hebben we een divers programma samengesteld, waarin wetenschap, bestuur, opleiding en praktijk allemaal aan de orde komen.' Drijkonigen: 'En natuurlijk werpen we een blik op de toekomst.' De activiteiten variëren van lezingen van keynote-sprekers tot skillslabs. Ook de inhoudelijke sessies beslaan een breed spectrum, van huisvesting tot lijkschouwing en van declareren tot *artificial intelligence*. De Huisartsendagen beginnen op 3 april met een middag voor aios, vertelt Jessica Merckx, lid van de programmacommissie namens het NHG. 'Dat is de pre-conference. Tijdens deze middag is er meer zichtbaarheid van de drie verenigingen. We hebben een mooi programma opgezet dat uitgaat van de wensen en interesses van de aios. Vrijdag 4 april is er een gevarieerd programma voor alle huisartsen en aios, met aan het einde natuurlijk een fantastisch feest. We zijn heel benieuwd hoe dit eerste gezamenlijke evenement wordt ontvangen.' Op de donderdag worden zo'n drie- à vierhonderd aios verwacht, vrijdag is er plek voor maximaal 2500 huisartsen en huisartsen in opleiding.

FOTO: MARCOTSCHEIDER

CHIRURG IN OPLEIDING NDIDI OBIHARA

‘Mediforen zorgen voor meer begrip, waardoor patiënten meer regie krijgen’

Ndidi Obihara zag als coassistent dat de uitleg van een arts niet altijd goed landt bij een patiënt, ook al zegt die patiënt wel dat hij of zij het heeft begrepen.

Ze vroeg haar vader, kinderarts Charlie Obihara, om raad. Hij gebruikt, met de Nigeriaanse verteltraditie in de genen, vaak metaforen in de spreekkamer. Samen met illustrator Albert Hennipman ontwikkelden ze dat idee verder tot ‘mediforen’: metaforen vertaald in illustraties die ziekten, complexe medische processen of behandelingen op een eenvoudige manier uitleggen.

Obihara: ‘Een link naar de eigen belevingswereld helpt om patiënten iets uit te leggen. Bijvoorbeeld ‘poepfile’ bij obstipatie, ‘waakhond’ voor het afweersysteem of ‘volgelopen spons’ voor een longontsteking. De patiënt kan zo de uitleg visualiseren en beter begrijpen en onthouden. Dit blijkt uit onderzoeken dat we verricht hebben onder patiënten. Door de metafoer beeldend te maken, wordt het effect nog krachtiger.’

Ze richtten samen de stichting Medifoor op. Inmiddels zijn 6 artsen en 7 illustratoren van het Utrechtse artistiek collectief Huis van Betekenis betrokken. ‘We maken visuele metaforen voor medische situaties of behandelingen. Die kunnen toegepast worden door artsen in ziekenhuizen, andere zorginstellingen en bij huisartsenpraktijken. Zo werken we momenteel voor de organisatie Diabeter aan mediforen waarmee veelgestelde vragen van mensen met diabetes type 1 beantwoord kunnen worden.’

Doel van een medifoor is om begrip te verbeteren. ‘We streven in de zorg naar *shared decision making*, maar hoe kun je gezamenlijk besluiten als je niet gezamenlijk begrip hebt? Mediforen dragen bij aan dat begrip en daarmee aan eigen regie en autonomie van de patiënt. Kinderen, mensen met een migratieachtergrond en laaggeletterden zijn zeker geschikte doelgroepen, maar ik gebruik zelf de mediforen ook voor hoger opgeleiden. Als ik met mijn auto naar de mon-

teur ga, kan ik nog zo hoogopgeleid zijn, ik heb toch moeite om te begrijpen wat er mis is. Simpelweg omdat ik er geen verstand van heb.’

Uit verschillende onderzoeken die de stichting vorig jaar uitvoerde, blijkt dat de achtergrond van de patiënt medebepalend is voor welke medifoor aanslaat. ‘We deden onderzoek naar metaforen voor perifeer vaatlijden, met vaatchirurgen en vaatpatiënten. Een patiënt die altijd in de groenvoorziening had gewerkt, vond de medifoor van een boom heel fijn. Een ander gaf voorkeur aan de medifoor van een snelweg. Je kunt verschillende varianten gebruiken, afhankelijk van persoonlijke of culturele voorkeuren. Het gebruik van mediforen is dus een extra stimulans om je te verdiepen in de patiënt. Dat is alleen maar bevorderlijk voor het onderlinge contact. Een consult wordt er interactiever van. Het fijne van mediforen is dat ze inclusief en niet beledigend zijn.’ Het is belangrijk om te checken of een patiënt iets kan met de gebruikte medifoor, zegt Obihara. ‘Als je aan een kind vertelt dat het oor er van binnen uitziet als een slakkenhuis, moet het kind niet denken: er zit een slak in mijn oor. Je moet als zorgverlener dus testen of je uitleg echt duidelijker wordt van een metafoer.’

Op de Huisartsendagen gaan Obihara en Hennipman met de workshopdeelnemers ter plekke aan de slag met het ontwerpen van een medifoor. ‘Ik hoop dat er huisartsen en huisartsen in opleiding komen met specifieke onderwerpen die ze lastig vinden om uit te leggen, of waarover ze veel vragen van patiënten krijgen. Dan kijken we ter plekke of we met een medifoor verder kunnen komen.’

Meer informatie op medifoor.nl

JESSICA MERKX

‘Muziektheater over maakbaarheid brengt vast het gesprek op gang’

‘Bij de opening van de pre-conference op donderdag is er een muziektheatervoorstelling, die ook vrijdag in een van de sessies te zien is. De titel van de voorstelling is *De illusie van de maakbaarheid*. Het gaat over de organisatie van de zorg en het vastlopen van het systeem. Ik ben ontzettend benieuwd; de voorstelling zal vast gesprekken op gang brengen over wat er allemaal speelt in de huisartsenzorg.’

FOTO: ROY SOETEKOUW

Luister nú al de eerste afleveringen! Je vindt ze in je favoriete podcastapp.

Podcast

Je eigen praktijk

Kijk je uit naar het starten van een eigen praktijk? Maar twijfel je nog vanwege bijvoorbeeld vragen over financiering, het vinden van collega's, (betaalbare) huisvesting of het overtuigen van je partner? Op de Huisartsendagen kun je live de podcastopname van 'Je eigen praktijk' bijwonen. Daarin gaan praktijkhouders met elkaar in gesprek over hun aanpak. Na de opnames praten we samen verder over hoe je jouw ambitie voor een eigen praktijk realiteit kunt maken.

MARIE ANNET VOLLEBREGT

'Zin in sessies met een creatieve insteek'

'We hebben een paar echt creatieve sessies tijdens de Huisartsendagen. Bijvoorbeeld een innovatiewedstrijd, een sessie die als podcast wordt opgenomen en een sessie in pubquiz-setting. Ik ben benieuwd wat deze out-of-the-box-sessies gaan opleveren.'

**GEDRAGSBIoloog
PATRICK VAN VEEN**

'Een maatschap is eigenlijk een totaal idiote samenwerkingsstructuur'

Patrick van Veen is gedragsbioloog. Hij bestudeert het gedrag van apengroepen, onder meer om te kijken wat wij kunnen leren van hun manier van samenwerken. Daarover gaat zijn sessie tijdens de Huisartsendagen. Het goede nieuws: mensen zijn van nature samenwerkers. Maar helaas: daarmee gaat dat samenwerken nog niet vanzelf goed.

'Je ziet het al bij kinderen van een jaar of twee: ze vragen actief om de hulp van een ander kind of van een volwassene als ze iets niet alleen voor elkaar krijgen. De uitnodiging "kom mij helpen" is de basis van samenwerken. Die zit in onze genen. In onze oervorm leefden wij in sociale structuren met grote onderlinge afhankelijkheid. Om te overleven zijn we geprogrammeerd om samen te werken. Dat zie je bijvoorbeeld ook bij wolven, maar juist weer niet bij honden.'

Heel anders dan apen leven wij vandaag de dag in samenwerkingsstructuren die veraf staan van hoe we zijn geprogrammeerd. Neem de huisarts. Die is deel geworden van een grote complexe wereld, waarin je niet alleen moet samenwerken binnen de praktijk, maar ook met de tweede lijn, met anderen die samen met jou zorg leveren in de nachten en weekenden, met paramedici – noem maar op. Samenwerking gaat makkelijk als jouw bijdrage en de opbrengst gelijkwaardig zijn: het moet evenveel kosten als opleveren. Als dat gaat schuiven, kan de samenwerking lastiger worden. Dan gaat de relatie spelen. Als je iemand goed kent, gaat samenwerking soepeler, ook als kosten en opbrengsten niet helemaal in balans zijn. Je hebt dan meer begrip voor alles wat er bij die ander speelt, waardoor je iemand meer kunt gunt.'

FOTO: ROB VAN HOORN

Iemand kennen is dus bevorderlijk voor goede samenwerking, maar geen garantie. Want ook een maatschap van mensen die elkaar vrijwel dagelijks zien, kan stuklopen. 'Tsja', zegt Van Veen. 'Een maatschap is eigenlijk een totaal idiote samenwerkingsstructuur. Je zet mensen bij elkaar die vanuit hun natuurlijke aanleg misschien nooit in dezelfde groep terecht zouden komen. Zet vijf alfamanntjes en -vrouwtjes bij elkaar en je ziet een enorme machtsstrijd ontstaan. Ik heb weleens maatschappen bestudeerd, bijvoorbeeld in ziekenhuizen, en ik ben nooit een groep tegengekomen zonder hiërarchie. Trouwens, bij de term hiërarchie hebben wij een negatieve associatie, maar dat hoeft niet. Hiërarchie is vanouds niet anders als een methode om energie te besparen. Bij een voedseltekort zorgt hiërarchie er bijvoorbeeld voor dat het eten eerlijk verdeeld wordt, zonder bloedvergieten.' 'In de natuur zie je ook weleens een machtsstrijd, maar die duurt nooit lang. De rest van de groep kiest vrij snel partij, zodat rust en stabiliteit snel terugkeren. Wij mensen vinden dat lastig en kunnen juist heel lang in zo'n machtsstrijd blijven hangen. Wij hebben van alles op papier gezet en zijn juridisch aan allerlei afspraken gebonden. Daar hebben apen gelukkig geen last van.' Bij samenwerkingsproblemen hebben mensen bovendien de 'luxe' dat ze zich in meerdere sociale structuren begeven. Van Veen: 'Als je je als huisarts irritatie hebt over de samenwerking met de thuiszorg, voel je dat tijdens een telefoontje met de thuiszorg. Meteen daarna vragen allerlei dagelijkse beslommingen weer je aandacht. Wij kunnen wegstappen uit een sociale structuur en daarmee uit een samenwerkingsprobleem. Apen niet. Dat zorgt ervoor dat zij problemen sneller oplossen. Daarvoor hebben ze een heel scenario aan verzoeningsrituelen. Uiteindelijk leven ze dus harmonischer samen. Als we iets van de apen kunnen leren, is het wel om niet te snel uit een conflict te stappen maar erin te blijven tot het opgelost is.' 1

Boek winnen?

Wil je alvast meer lezen over de biologische kijk op samenwerken? We mogen 3 exemplaren verloten van Help! Mijn baas is een aap. Op pagina 35 lees je hoe je kans maakt op het boek.

Vroegboekkorting

Als LHV-lid krijg je korting op de toegangsprijs. Tot en met 3 maart is er bovendien een vroegboekkorting.

ASTRID DRIJKONINGEN

'Benieuwd naar de sprekers met een blik van buiten'

'Veel sessies worden verzorgd door huisartsen en beleidsmedewerkers. Ik ben erg benieuwd naar de sessies die juist van mensen buiten de huisartsenzorg komen. Zoals de sessie met gedragsbioloog Patrick van Veen over samenwerken. Een blik van buiten geeft nieuwe inzichten.'

Zien we je op 4 april?

De experts van de LHV delen hun kennis op de Huisartsendagen op 3 en 4 april. Zo kun je ons ontmoeten bij de volgende sessies:

- Lobbyen in de praktijk. Hoe kun je effectief invloed uitoefenen?
- Vitaal team, hoe zorg je voor een werkomgeving vol energie?
- Nieuwe huisvesting voor je praktijk
- Alles over declareren
- Maatschap op maat: flexibele inrichting
- Financiering van de huisartsenzorg (3 april)
- Hoe wil je dokteren: een eigen praktijk
- Panelgesprek met stakeholders over toekomstbestendige zorg
- Bereik je doelen: laat (social) media voor je werken

Sommige sessies hebben inmiddels een wachtlijst. Zit jouw voorkeur daarbij? Kijk dan zeker ook bij de LHV Academie. Een aantal onderwerpen bieden we ook aan als nascholing.